

INSTRUCȚIUNI TEHNICE PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNȚIONAREA TÂRGURILOR/EXPOZIȚIILOR DE PRODUSE ALIMENTARE

I. Scop, obiective și domenii de aplicare:

În conformitate cu prevederile cuprinse în Regulamentul (CE) nr. 852/2004, privind regulile generale de igienă aplicabile alimentelor, este necesar ca toți operatorii din domeniul alimentar care produc, procesează, depozitează, manipulează și comercializează produse alimentare, indiferent de tipurile, cantitățile de produse alimentare, precum și în funcție de specificitatea etapelor de producție, trebuie să implementeze proceduri proprii de autocontrol pe baza cărora să poată fi garantată siguranța alimentelor, iar alimentele obținute, transportate, depozitate, expuse și comercializate să nu reprezinte un risc privind sănătatea publică.

Aceste instrucțiuni tehnice au fost elaborate în scopul:

- implementării prevederilor cuprinse în Capitolul III din Anexa II a Regulamentului (CE) nr. 852/2004 privind igiena produselor alimentare, unde sunt stabilite cerințele generale de igienă ce trebuie respectate la nivelul obiectivelor/incintelor temporare de tipul târgurilor/expozițiilor de produse alimentare, la nivelul cărora se regăsesc standuri, marchize, spații etc., unde se prepară și comercializează alimente direct către consumatorul final;
- uniformizării modului în care se realizează supravegherea și controlul sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor, la nivelul târgurilor/expozițiilor de produse alimentare, organizate periodic de către autoritățile locale, sau prin intermediul/inițiativa unor operatori din domeniul alimentar;
- stabilirii modalității prin care organizatorii târgurilor/expozițiilor de produse alimentare trebuie să notifice la direcțiile sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene asupra locației, activităților desfășurate, tipurilor de produse ce urmează a fi comercializate, perioadei de desfășurare etc., în vederea obținerii acordului scris din partea serviciilor veterinare și pentru siguranța alimentelor județene.

II. Baza legală:

a) Legislație comunitară:

- Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației în domeniul alimentelor, de înființare a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței alimentelor;
- Regulamentul (CE) nr. 852/2004 care stabilește condițiile generale de igienă ale produselor alimentare;
- Regulamentul (CE) nr. 853/2004 care stabilește condițiile specifice de igienă ale produselor alimentare de origine animală;
- Regulamentul (CE) nr. 853/2004 care stabilește condițiile specifice pentru organizarea controalelor oficiale asupra produselor alimentare de origine animală destinate consumului uman;
- Regulamentul (CE) nr. 882/2004 privind organizarea controalelor oficiale asupra respectării legislației privind hrana animalelor și produsele alimentare și prevederile referitoare la sănătatea și bunăstarea animalelor;
- Regulamentul (CE) nr. 1169/2011 privind informațiile care trebuie puse la dispoziția consumatorilor în cazul produselor alimentare.

b) Legislație națională:

- Legea 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a piețelor pentru produsele din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărâre de Guvern nr. 348/2014 privind exercitarea comerțului cu produse și servicii de piață în unele zone publice, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul nr. 111/2008, cu modificările și completările ulterioare, al președintelui ANSVSA privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau vânzare cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau non-animală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine animală sau non-animală;

- Ordinul ministrului MADR nr. 724/2013 privind procedura de eliberare de către MADR a atestatului de produse alimentare tradiționale;

- Ordinul nr. 10/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește procedura pentru parcare și certificarea sanitară veterinară a cărnii proaspete și marcarea produselor de origine animală destinate consumului uman;

- Ordinul nr. 57/2010 privind procedura de autorizare sanitară veterinară a unităților care produc, procesează, depozitează, transportă și/sau distribuie produse de origine animală;

Ordinul nr. 34/2008 privind acordarea de derogări unităților care realizează produse alimentare ce prezintă caracteristici tradiționale de la cerințele menționate în Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 852/2004/CE privind igiena produselor alimentare, precum și de stabilire a procedurii de acordare a derogărilor și de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a unităților în care se realizează produse alimentare ce prezintă caracteristici tradiționale.

III. Definiții aplicabile

a) Operator din domeniul alimentar – persoana fizică sau juridică care răspunde de îndeplinirea cerințelor legislației alimentare în cadrul unității cu profil alimentar aflată sub controlul său;

b) Unitate din domeniul alimentar – orice unitate, indiferent dacă are drept scop obținerea de profit și indiferent dacă este publică sau privată, care desfășoară oricare dintre activitățile legate de orice etapă de producție, prelucrare și distribuție a produselor alimentare;

c) Târg/expoziție de produse alimentare – loc/zonă/spațiu special amenajat, cu activitate temporară, prevăzut cu facilități și dotări corespunzătoare, necesare desfășurării activității de preparare, expunere și comercializare a produselor de origine animală și non-animală, direct către consumatorul final;

d) Aviz temporar de funcționare – documentul oficial emis de direcția sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, pe raza căreia se intenționează

a se organiza evenimentul, în vederea desfășurării activităților din cadrul târgurilor/expozițiilor de produse alimentare.

IV. Obligațiile organizatorilor de târguri/expoziții de produse alimentare:

Organizatorul târgului, expoziției de produse alimentare are obligația de a solicita în scris la direcția sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor pe raza căreia se organizează evenimentul, obținerea avizului temporar de funcționare a târgurilor/expozițiilor de produse alimentare, cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de începerea desfășurării evenimentului.

Pentru obținerea avizului temporar de funcționare, organizatorul târgului/expoziției de produse alimentare trebuie să depună la direcția sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor pe raza căreia se organizează evenimentul, următoarele documente:

1. Cererea scrisă, semnată de reprezentantul legal al organizatorului, în care se precizează:

- denumirea și adresa sediului social al organizatorului, după caz denumirea și adresa instituției organizatoare;
- adresa unde se va desfășura târgul, expoziția de produse alimentare
- activitățile care se vor desfășura în târgul, expoziția de produse alimentare (comercializare, preparare de alimente, servire etc.);
- tipurile/categoriile de produse supuse vânzării cu amănuntul;
- perioada desfășurării târgului, expoziției de produse alimentare, precum și orarul de funcționare.

2. O listă a operatorilor din domeniul alimentar (expozanți), în care să fie precizate denumirile operatorilor, adresele punctelor de lucru, tipurile de produse comercializate, numerele de înregistrare/autorizare sanitară veterinară pentru fiecare operator în parte, precum și numele și datele de contact ale reprezentanților acestora.

3. O schiță generală cu incinta/zonele/spațiile unde expozanții care comercializează/expun alimente sunt amplasați în perimetrul târgului/expoziției de produse alimentare.

4. Copiile documentelor de înregistrare/autorizare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor, emise de către direcțiile sanitare veterinare județene, copii după certificatele/atestatele de producător , emise de către primăriile locale, după caz.

În cazul în care la nivelul târgurilor/expozițiilor de produse alimentare vor participa și producători de produse alimentare tradiționale, pe lângă documentele stabilite la punctele 1,2,3 și 4 vor fi necesare și copii după atestatele de produse tradiționale eliberate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, conform prevederilor Ordinului MADR nr. 724/2013.

Aceste documente pot fi depuse și prin intermediul mijloacelor de transmitere electronică a datelor (on-line, internet) la adresa oficială de internet aparținând direcției sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județeană pe raza căreia se organizează târgul/expoziția de produse alimentare.

De asemenea, în cazul în care la nivelul târgurilor/expozițiilor de produse alimentare, participă și operatori/producători din alte State Membre ale U.E., este necesară prezentarea documentelor oficiale traduse în limba română din care să reiasă că produsele au fost obținute într-o unitate supusă controalelor sanitare veterinare oficiale și că produsele alimentare se încadrează în parametri de calitate și siguranță stabiliți de legislația sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor comunitară.

În această situație, operatorii/producătorii din alte State Membre ale U.E. trebuie să dispună măsuri pentru ca și informațiile care sunt cuprinse pe eticheta produselor să fie traduse în limba română, pentru o informare corespunzătoare a consumatorilor.

Pentru obținerea avizului temporar de funcționare de către organizatori, în situația în care evenimentele se vor desfășura în mod repetat pe parcursul unui an de zile calendaristic (lista expozanților nu se va schimba), fără a interveni modificări în ceea ce privește locația, activitățile specifice, precum și a listei cu participanți, se

poate depune la direcția sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor pe raza județului unde se va organiza evenimentul, un singur set de documente, așa cum sunt stabilite la punctele 1, 2, 3 și 4.

Organizatorul târgului/expoziției de produse alimentare trebuie să dispună măsurile pe care le consideră necesare pentru ca prepararea, expunerea și comercializarea produselor alimentare pentru activitățile desfășurate la locul de obținere a produselor alimentare, conform prevederilor legislației sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor în vigoare.

Organizatorul târgului/expoziției de produse alimentare are obligația de a asigura următoarele facilități și echipamente:

- incinte mobile și/sau temporare, unde să prepare, expună și comercializa alimente, astfel amplasate, concepute, construite și menținute în bună stare de igienă pentru a se evita riscul de contaminare, în special de către animale și dăunători;
- grupuri sanitare funcționale, precum și facilități de spălare și uscare/ștergere igienică a mâinilor, atât pentru comercianți cât și pentru consumatori;
- mijloace și/sau spații/containere adecvate pentru depozitarea și eliminarea, în bune condiții de igienă, a substanțelor și deșeurilor periculoase și/sau necomestibile (lichide sau solide), inclusiv a deșeurilor menajere pentru a se evita orice acumulare a acestora în zonele în care se regăsesc alimentele;
- spații și echipamente pentru depozitarea/expunerea alimentelor, amplasate în locuri/zone care să permită evitarea riscului de contaminare;
- echipamente/instalații care au suprafața ce intră în contact cu produsele alimentare în bună stare de igienă, ușor de curățat și, după caz, dezinfectat;
- o sursă suficientă de apă potabilă rece și caldă, după caz;
- o cantitate suficientă de gheață, care trebuie să provină din apă potabilă și să fie manipulată și depozitată în condiții adecvate pentru a nu reprezenta o sursă de contaminare a alimentelor, după caz;

- o sursă corespunzătoare de energie electrică, după caz, prin care să se asigure funcționarea corespunzătoare a agregatelor/vitrinelor frigorifice și care să fie prevăzute cu termometre de măsurare a temperaturii;
- personal suficient pentru efectuarea operațiunilor de igienizare și curățenie, existența mijloacelor adecvate de realizare a curățeniei și după caz a dezinfecției, atunci când situația o impune.

De asemenea, organizatorii târgurilor/expozițiilor de produse alimentare este necesar să notifice fără întârziere medicul veterinar oficial responsabil sau direcția sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană asupra oricărei situații deosebite, survenite în timpul desfășurării evenimentului, respectiv suspiciunile/confirmările privind existența unor alimente care pot fi considerate un risc asupra sănătății publice, în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție a consumatorului.

Pentru o informare corespunzătoare a consumatorilor asupra posibilităților de sesizare a oricăror încălcări a prevederilor legislației sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, organizatorii târgurilor/expozițiilor de produse alimentare trebuie să afișeze la intrarea în aceste locații, în locuri vizibile și cu înscrisuri lizibile, datele de contact ale direcției sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județeană responsabilă de efectuarea controalelor oficiale asupra acestor locații precum și schița generală cu incinta/zona/spațiile unde expozații comercializează/expun alimente conform punctului 3, precum și celelalte informații despre relevante așa cum sunt stabilite în Ordinul președintelui ANSVSA nr. 46/2010 privind informarea consumatorilor în legătură cu produsele și serviciile supuse controlului sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor care sunt puse la dispoziția acestora de către persoanele fizice și juridice.

V. Obligațiile operatorilor din domeniu alimentar care prepară, expun și comercializează alimente (expozați)

Persoanele fizice și juridice care produc, expun și comercializează produsele alimentare de origine animală și non-animală cu ocazia târgurilor/expozițiilor sau a altor asemenea evenimente publice au următoarele obligații:

- să respecte toate condițiile de igienă privind transportul produselor alimentare de origine animală și non-animală, respectiv transportul să fie efectuat cu mijloace de transport autorizate sau înregistrate sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor, curate și dezinfectate;
- să asigure păstrarea produselor alimentare în condiții adecvate de temperatură și umiditate și să aplice toate măsurile necesare pentru a evita contaminarea ulterioară a acestora;
- personalul care manipulează produsele alimentare va avea o stare de igienă corespunzătoare (halate, șorțuri, bonete curate etc.) și va deține asupra sa documente care să ateste că nu suferă sau nu este purtător al unei boli care poate fi transmisă prin alimente;
- personalul care manipulează produsele alimentare trebuie să fie instruit în materie de igienă alimentară corespunzător activităților desfășurate;
- să aplice toate măsurile necesare pentru a evita riscul contaminării produselor alimentare și să informeze direcția sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor atunci când constată că produsele destinate vânzării prezintă un risc pentru sănătatea umană;
- să retragă produsul alimentar de la comercializare în cazul în care acesta reprezintă un risc pentru sănătatea consumatorilor și să dispună măsuri pentru ca acest produs să fie distrus/neutralizat conform legislației în vigoare;
- să poată demonstra în orice moment trasabilitatea produselor alimentare;
- să prezinte la cererea autorităților competente toate documentele cu relevanță pentru siguranța alimentelor.

În cazul producătorilor agricoli, crescătorilor de animale, comercializarea produselor alimentare de origine animală se va face numai de producătorul respectiv sau de membrii familiei acestuia, în baza:

- documentelor stabilite de legislație din care să rezulte starea de sănătate a persoanei care manipulează/comercializează produsele alimentare;

- fișei de sănătate a animalelor de la care au fost obținute produsele primare de origine animală, din care să rezulte starea de sănătate a animalelor, eliberată de medicul veterinar oficial din cadrul circumscripției sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor;
- certificatului/atestatului de producător, eliberat de primărie, conform prevederilor legislației în vigoare;
- documentul de înregistrare sanitară veterinară pentru vânzarea directă de produse primare și/sau vânzarea cu amănuntul de produse alimentare, eliberat în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui ANSVSA nr. 111/2008;
- pentru produsele tradiționale se va prezenta și certificatul de atestare conform căruia acestea sunt înregistrate la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și documentul de înregistrare eliberat în baza Ordinului președintelui ANSVSA nr. 34/2008 în cazul în care producătorii beneficiază de derogări de la regulile de igienă, stabilite conform legislației sanitare veterinare în vigoare.

VI. Cerințe aplicabile produselor alimentare:

- în cazul produselor alimentare obținute de operatori din domeniul alimentar autorizați sanitar veterinar, acestea trebuie să poarte inscripționat pe etichetă marca de identificare conform modelului stabilit în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui ANSVSA nr. 10/2008;
- în cazul produselor alimentare obținute de micii producători înregistrați sanitar veterinar, acestea trebuie să poarte pe etichetă un dreptunghi care conține inscripția “produs în unitate de tip...” unde se înscrie tipul unității, conform prevederilor Ordinului președintelui ANSVSA nr. 111/2008, cu modificările și completările ulterioare, urmat de literele “VA” care semnifică “vânzarea cu amănuntul” indicativul județului și numărul de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor al unității sau producătorului;
- să fie ambalate/împachetate corespunzător în așa fel încât să se evite contaminarea, iar materialele utilizate pentru împachetare și ambalare nu trebuie să fie surse de contaminare;

- să fie identificate prin etichete care conțin informațiile stabilite de Regulamentul (CE) nr. 1169/2011 privind informațiile ce trebuie puse la dispoziția consumatorului în cazul produselor alimentare;
- să fie protejate corespunzător împotriva contaminării pe durata maturării, transportului și a expunerii la vânzare către consumatorul final (ex.: în recipient din material plastic, pungi sau saci din plastic incolore etc.)
- să fie comercializate către consumatorul final numai în ambalaje de desfacere corespunzătoare de unică folosință (pungi de plastic alimentar, hârtie cerată alimentară, recipiente din plastic etc) sau alte tipuri de recipiente curățate și igienizate corespunzător;
- pentru produsele primare de origine animală, obținute de micii producători înregistrați sanitar veterinar conform Ordinului președintelui ANSVSA nr. 111/2008, trebuie să fie disponibile informații scrise din partea producătorului care să conțină mențiuni referitoare la denumirea produsului, numele producătorului, locul producerii, data obținerii etc., putând fi utilizate metode diferite de etichetare, cum ar fi aplicarea pe ambalajul de transport sau de desfacere a unei etichete adezive, utilizarea de pungi imprimate, afișarea în momentul expunerii la vânzare și pe toată perioada comercializării a unor informații înscrise pe plăci și/sau panouri aplicate /prezentate deasupra/în dreptul produsului prezentat;
- să nu provină din arii/zonă supuse unor restricții sanitare veterinare din punct de vedere al evoluției la animale a unor boli de mare difuzibilitate sau evoluției unor boli zoonotice.

Produsele alimentare care fac obiectul preparării, expunerii și comercializării la nivelul târgurilor/expozițiilor de produse alimentare, nu pot face sub nicio formă obiectul schimburilor intracomunitare, exportului către țări terțe sau livrării către alte unități înregistrate/autorizate sanitar veterinar, fiind destinate exclusiv consumatorului final.